

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖-๑๕/๒๕๕๓

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีอาญารวม ๕ คดี คือ คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๔๓๒/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายดิลก เข้มนมม จำเลย คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๕๒๓/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายบุญเลิศ เลิศศิริ จำเลย คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๑๘๔/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายมนูญ สุทธิจินดา จำเลย คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๔๑๖/๒๕๕๓ พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายอำเภอ ศรีดี จำเลย คดีอาญาหมายเลขดำที่ ๖๕๗๗/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายบุญนาถ นบน้อย จำเลย

พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรีได้ฟ้องจำเลยในคดีทั้งห้าในฐานความผิดฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ให้ระงับการเพาะเลี้ยงกิ้งกูดจากระบบความเค็มต่ำ จำเลยในคดีทั้ง ๕ ให้การปฏิเสธและโต้แย้งว่ากฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี คือ คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ ขอให้ศาลรื้อการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นที่โต้แย้งเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีจึงได้ส่งความเห็นดังกล่าวมาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีทั้ง ๕ สำนวนนี้ มีประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเป็นประเด็นอย่างเดียวกัน คือ ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ เรื่องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ เรื่อง กำหนดมาตรการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นคำสั่งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้รวมการพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกัน

ปรากฏตามเอกสารท้ายฟ้องว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ มีสาระสำคัญว่าให้มีการใช้พื้นที่ภาคกลางของประเทศเป็นพื้นที่เลี้ยงกิ้งกูดจากระบบความเค็มต่ำ เป็นเหตุให้เกิดภาวะมลพิษเสียหายต่อ

ทรัพย์สินของรัฐและของประชาชน นายกรัฐมนตรีจึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดภายในเขตจังหวัดได้ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ให้ระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดภายในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคล ซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ทั้งนี้ ในกรณีที่ทราบว่าคุณใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า”

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ เป็นคำสั่งของฝ่ายบริหารที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ ใช้บังคับได้ภายในขอบเขตที่พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจไว้ คำสั่งดังกล่าวนี้มีได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ